

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Пустовіт Ю. Ю.

*Національний університет державної податкової служби України
м. Ірпінь, Київська область, Україна*

У статті розглянуто принципи формування фінансових ресурсів України, проаналізовано історію виникнення принципів оподаткування, які стали базою для сучасних принципів. Детально проаналізовано конституційні принципи оподаткування та принципи, що закріплені в Податковому кодексі України.

Ключові слова: принципи, бюджет, доходи бюджету, принципи оподаткування, податкові та неподаткові надходження.

Постановка проблеми. Сьогодні на тлі процесів глобалізації перед світовим співтовариством гостро постають проблеми фінансової стабільності й безпеки, соціалізації фінансової політики. Фахівці шукають науково обґрунтовані стратегії економічного розвитку, що спрямовані на забезпечення гідного рівня життя та підкріплені якісним правовим середовищем.

Для України ця сфера суспільних відносин є досить складною, вона не втрачає актуальності з часів здобуття незалежності. Реформування національної економіки тісно пов'язане з інтеграційними процесами, в яких перебуває країна, вимагає створення на всіх рівнях ефективних систем управління. При цьому одним із базових інструментів управління змінами в економіці є фінанси [2, с. 9].

Центральною ланкою фінансової системи держави є бюджетна система, що складається з державного та місцевих бюджетів. Роль бюджетів у забезпеченні функціонування держави та територіальних громад важко переоцінити. Саме за рахунок бюджетних надходжень формуються відповідні грошові фонди, якими фінансово забезпечується виконання державних завдань та функцій, функціонування органів державної влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема принципів бюджетного права сьогодні особливо цікавить учених, зокрема вона розглядалася у працях Тулупової М. В., Бандурки О. М., Воронової Л. К., Хімичевої Н. І., але в юридичній літературі не існує комплексного дослідження, присвяченого цьому питанню.

Постановка завдання. Ураховуючи викладене вище, предметом нашого дослідження стане визначення принципів, які покладені в основу діяльності держави при формуванні фінансових ресурсів, тобто з'ясування, які саме принципи діють при акумулюванні доходів бюджету.

Основний матеріал. У контексті даної проблеми потрібно звернути увагу на те, що для виконання завдань і функцій держава повинна мати у своєму розпорядженні

достатню кількість коштів, тобто мобілізувати необхідні фінансові ресурси для забезпечення фінансової діяльності. Основним джерелом доходів держави є внутрішній валовий продукт (ВВП), частину якого вона використовує для покриття власних видатків. Таке використання відбувається шляхом переходу до державної власності у вигляді різних видів платежів [2, с. 366]. З огляду на їх значення держава закріпила на рівні Конституції України ст. 92: лише закони встановлюють систему оподаткування, податки і збори, порядок утворення і погашення державного внутрішнього та зовнішнього боргів [1].

У ст. 2 Бюджетного кодексу України визначено, що доходи бюджету – це податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за адміністративні послуги, власні надходження бюджетних установ) [3].

Виходячи зі змісту зазначеної статті можна зробити висновок, що доходи бюджету поділяються на податкові надходження; неподаткові надходження; доходи від операцій з капіталом і трансферти. Податковими надходженнями визнаються передбачені податковим законодавством України загальнодержавні й місцеві податки, збори та інші обов'язкові платежі. Неподатковими надходженнями – доходи від власності й підприємницької діяльності; адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного й побічного продажу; надходження від штрафів та фінансових санкцій; інші неподаткові надходження. Важливе значення для формування державного бюджету має обґрунтоване планування його доходів, в системі яких провідну роль відіграють обов'язкові платежі, що складають майже 60% доходів державного бюджету.

У нашому дослідженні варто особливу увагу звернути на податкові надходження бюджету. Оскільки податки є одним із основних джерел надходження фінансів до бюджету, а принципи оподаткування є базовими ідеями, фундаментальними положеннями, нормативно-правовими засадами, які складають основний зміст податкового права, характеризуються імперативністю і визначають загальну спрямованість правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних з оподаткуванням.

Для більш детального дослідження законодавчо закріплених принципів формування фінансових ресурсів України звернемося до праць Кене Ф., Сміта А., Рікардо Д., які є засновниками класичної теорії оподаткування. Вони проголосили фундаментальні принципи оподаткування, реалізуючи які національні податкові системи здатні розвиватися до оптимального варіанту. Цей період прийнято вважати початком розвитку справжньої науки про оподаткування як про економічну і правову категорію, що втілює свій об'єктивний зміст на практиці в конкретних формах [4, с. 99].

Основоположником наукової теорії оподаткування вважається філософ-економіст Сміт Ф., який у роботі «Дослідження про природу і причини багатства народів» у XVIII ст. уперше розкрив поняття податку, сформулював основні принципи оподаткування, окреслив їх місце у фінансовій системі держави. Також він виділив такі основні принципи оподаткування:

1. Справедливість (загальність і рівномірність оподаткування залежить від доходу, отриманого під захистом держави).

2. Визначеність (термін сплати, спосіб і сума платежу мають бути чітко і заздалегідь визначені й відомі платникам).

3. Зручність (час і спосіб сплати податків мають бути якнайзручнішими для платника).

4. Економія (мінімізація витрат на стягнення податків і раціоналізація системи оподаткування) [5].

Названі історичні принципи оподаткування є актуальними й донині завдяки їх простоті і ясності, бо не вимагають ніяких інших роз'яснень та ілюстрацій, крім тих, що містяться в них самих. Вони стали «аксіомами» податкової політики в усіх країнах, на них базуються наступні сучасні принципи оподаткування у світовій практиці [6, с. 13].

Виходячи з фундаментальної класифікації принципів оподаткування, сформульованих Смітом А., Кучерявенко М. виділяє:

А. Принципи податкового права.

Б. Принципи побудови податкової системи.

В. Принципи податку.

Г. Принципи податкового закону [7, с. 9].

На нашу думку, доцільно побудувати дослідження податкових принципів формування фінансових ресурсів України таким шляхом: по-перше, потрібно проаналізувати принципи податкового закону, закріплені в Конституції України, по-друге, потрібно дослідити принципи податкового закону, закріплені в Податковому кодексі України.

Конституція України має найвищу юридичну силу, пряму дію, застосовується на всій території України (ст. 8) [1], тобто це не декларація, а повноправний правовий акт. Ця обставина спонукає звертатися до норм Конституції України незалежно від урегульованості чинним законодавством питань, що стосуються оподаткування. Конституція України як основоположне джерело податкового права містить правові принципи, які визначають нормативне регулювання загальнодержавних і місцевих податків, є базовими для матеріального і процесуального податкового законодавства. Вона встановлює правові засади податкової діяльності держави й компетенцію центральних та місцевих органів у сфері податкових відносин. Тому досліджувати принципи оподаткування, на нашу думку, не можливо без звернення до норм Конституції.

Конституція України у своїх положеннях не визначає поняття податку, не деталізує, які діють види податків. Це обумовлено тим, що конституційне регулювання спрямоване на вирішення основних питань життєдіяльності держави, до яких слід віднести лише загальні принципи права, які також стосуються податкової сфери, оскільки розвиток податкового права та його інститутів прямо залежить від норм Конституції. Принципи оподаткування є частиною системи загальних принципів права.

Податки стягуються виключно у публічних цілях, тобто бюджети відповідних рівнів формуються в тих розмірах, які забезпечать можливість задоволення основних державних потреб. Цей принцип закріплений в ст. 67 Конституції України: «Кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом» [1]. Це положення Конституції України є основоположним для Бюджетного кодексу України, Податкового кодексу України, Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік».

Принцип справедливого оподаткування означає єдині правові умови стягнення податку і єдині вимоги до податкових законів. Оподаткування повинно бути однаковим з кожного виду податків на всій території держави. На підставі цього консти-

туційного принципу формується єдина податкова система держави як найважливіша складова бюджетної системи. Тому закріплений у ст. 95 Конституції України принцип справедливого та неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами покладено в основу побудови бюджетної системи України та усіх її складових, в тому числі й системи оподаткування.

Податок може встановлюватися, змінюватися або скасовуватися лише шляхом прийняття відповідного закону. Цей принцип означає: податки, які стягуються в Державний бюджет, принципи оподаткування встановлюються законами України, що приймаються Верховною Радою України [1, п. 3 ст. 85] і вводяться в дію Президентом України [1, п. 29 ст. 106]. Цей принцип прямо пов'язаний з принципами недоторканності приватної власності і свободи особи, оскільки оподаткування – це відчуження приватної власності індивіда, що в демократичному суспільстві може здійснюватися лише за його згодою, вираженою в даному випадку через представництво його інтересів у парламенті. Конституція України прямо вказує на законодавчу форму встановлення податку, зокрема у ст. 92 ч. 2 п. 1 зазначається, що виключно законами України встановлюються система оподаткування, податки і збори тощо [1].

Підводячи підсумок відносно висвітлених принципів оподаткування, закріплених у Конституції України, можна зазначити, що ці принципи є основоположними правилами й положеннями, які відбивають найістотніші особливості, цілеспрямованість податкової діяльності держави.

Отже, проаналізувавши конституційні принципи оподаткування, на нашу думку, є доцільним перейти до дослідження основних засад податкового законодавства України.

Принципи оподаткування – це вироблені фінансовою наукою загальні правила, стандарти оподаткування. У широкому сенсі під принципами податкової системи розуміється вся їх сукупність, що регулює оподаткування [9, с. 26].

Сучасна система законодавчо встановлених принципів оподаткування закріплена в статті 4 Податкового кодексу України.

1. Загальність оподаткування – кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Податковим кодексом України, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями Податкового кодексу України [8]. Перший принцип оподаткування базується на приписі ст. 67 Конституції України. Конституцією закріплено принципівий підхід до імперативних засад регулювання відносин оподаткування, які забезпечують реалізацію саме обов'язку, а не зобов'язання платника податків. Формально юридичною підставою виникнення такого обов'язку є наявність подібного припису в Податковому кодексі, митному законодавстві (у випадку оподаткування операцій з переміщення товарів через митний кордон України) та законів з питань оподаткування. Закріпленням цього принципу підкреслюються дві важливі настанови. По-перше, загальність оподаткування базується саае на виконанні обв'язку, а не регулюванні відносин у межах зобов'язання, яке породжує зустрічні права та обов'язки учасників. По-друге, подібний обов'язок може виникати лише стосовно встановлених податків та зборів, тобто платежів, які законодавчо визначені та закріплені відповідно до чіткої процедурної форми.

2. Рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації – забезпечення однакового підходу до всіх платників податків

незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу [8]. Другий принцип оподаткування є досить цікавим та важливим принципом, який передбачає виникнення обов'язку у будь-якої особи, яка перебуває на території держави. У сенсі реалізації державних інтересів податки повинні сплачувати всі (громадяни, іноземці, особи без громадянства), які перебувають у відповідний період на відповідній території. Принцип громадянства застосовується лише як додатковий при визначенні податкового обов'язку та справляння податків і зборів. Водночас принциповим є визначення особи резидентом чи нерезидентом, виходячи з цього, і встановлюються межі суб'єктивних прав та юридичних обов'язків відносно справляння податків та зборів. Принцип рівності означає безпосередню рівність усіх платників податків, що ставить їх в однакове положення стосовно сплати податків [9].

3. Невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства [8]. Цим принципом формуються загальні засади відповідальності за порушення податкового законодавства. Але враховуючи те, що за порушення податкового законодавства може наступити як кримінальна, адміністративна, так і фінансова відповідальність, йдеться про засади відповідальності фінансової, відповідальності, яка деталізується нормами розділу II Податкового кодексу України. Підставою такої відповідальності є податкове правопорушення, склад якого, види та санкції закріплено у зазначеному розділі Податкового кодексу України. При цьому важливо розмежовувати відповідальність зобов'язаних осіб (платників податків і податкових агентів) та посадових осіб контролюючих органів [9].

4. Презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платника податків або контролюючих органів, у наслідок чого виникає можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу [8]. Цей принцип оподаткування означає, що у випадку, коли норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або коли норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) тлумачення прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, у наслідок чого виникає можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу, рішення приймається на користь платника [9].

5. Фіскальна достатність – встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями [8]. Зрозумілий принцип, який має певне кордонне значення на межі бюджетного та податкового регулювання. З одного боку, справляння податків не є самоціллю, вони справляються не просто для формування дохідних частин бюджетів, а з метою такого їх формування, яке б забезпечило виконання всіх завдань і функцій держави та територіальних громад. З іншого боку, цим принципом пропонується і певне обмеження свавілля при встановленні податків та зборів. Їх розмір та види не можуть бути нескінченними, а повинні лише забезпечувати необхідні надходження до бюджетів. Але треба обережно підходити до реалізації цього принципу та не доводити до хиб-

ного уявлення про те, що податкове регулювання повинно пов'язуватись (або навіть включати) із регулюванням видатків бюджету. Межа податкового регулювання завершується при виконанні обов'язку щодо сплати податку чи збору [9].

6. Соціальна справедливість – установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків [8]. Принцип справедливості реалізується через реальне оподаткування й відображає демократизм державного ладу, цінності державного устрою. При цьому важливо, яка частина доходу платника перераховується у вигляді податку, наскільки об'єктивно розподіляються податки серед різних груп і верств суспільства і, звичайно, на що витрачаються зібрані податки. Держава визначає необхідні податки, обумовлені реальними потребами суспільства. Зрозуміло, що подання про обґрунтованість податків перебувають на стику індивідуальних, групових, регіональних, державних інтересів. Необхідно враховувати, що досить часто інтереси суспільства не співпадають з інтересами держави. Саме тому, коли йдеться про соціальну справедливість, йдеться про здійснення суспільної мети за рахунок діяльності відповідних державних інститутів. Тобто суспільне значення рівності всіх повинне реалізовуватись через ефективну дію державних органів щодо реалізації цього принципу [9].

7. Економічність оподаткування – установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування [8]. Принцип, який узагальнює співвідношення руху коштів, які надійшли від справляння того чи іншого платежу та які необхідні для його справляння. Податки повинні формувати фінансове забезпечення виконання завдань та функцій держави і територіальних громад, але непоодинокі випадки, коли запроваджуються платежі, що забезпечують надходження коштів, яких не вистачає навіть на їх справляння. Йдеться про окремі місцеві податки та збори. Саме тому в Податковому кодексі України суттєво скорочено переляк таких місцевих податків та зборів, систему таких місцевих платежів зведено до мінімуму, залишилися лише такі, що гарантують суттєве надходження коштів до дохідних частин місцевих бюджетів [9].

8. Нейтральність оподаткування – установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків [8]. Закріплення принципу нейтральності оподаткування спрямоване на уникнення впливу податків і зборів на конкурентоспроможність платника податків. Оподаткування є елементом державної економічної політики, а тому за рахунок встановлення податків і зборів здійснюється вплив на платників податків, які здійснюють господарську діяльність в окремих сегментах внутрішньодержавного ринку. Крім того, податки і збори впливають на конкурентоспроможність платників податків, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність [9].

9. Стабільність – зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року [8]. Принцип стабільності передбачає стабільність на двох рівнях: а) платника – у цьому випадку він звикає, пристосовується до податкових важелів, знаходить найбільш вигідне застосування своїм здібностям і коштам; б) податкового органу – у цій ситуації створюються чіткі

механізми обліку, контролю, зроблені форми документації, інструкції тощо. Практично як відображення принципу стабільності розглядається принцип гнучкості, хоча іноді їх характеризують як взаємовиключні принципи. Принцип гнучкості передбачає автоматичну реакцію податків (завдяки правильному вибору конкретних параметрів їх елементів) на зміни макроекономічної ситуації. Натомість дотримання принципу стабільності залежить від дій влади [9].

10. Рівномірність та зручність сплати – установа строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету, зручності їх сплати платниками [8]. Цей принцип передбачає необхідність так встановлювати строки сплати податків і зборів, щоб забезпечити рівномірне надходження коштів до бюджетів та фінансування бюджетних видатків протягом усього бюджетного року [9].

11. Єдиний підхід до встановлення податків та зборів – визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку [8]. Значення принципу наявності всіх елементів податкового механізму в податковому законі важко переоцінити. Відсутність хоча б одного елемента означає, що обов'язок платника податків щодо сплати податку не встановлений. Податковим кодексом України вперше в чинному податковому законодавстві України закріплено вкрай необхідний припис щодо обов'язкової наявності ряду елементів, на підставі яких можна вважати той чи інший платіж сформованим у такій формі, що породжує податковий обов'язок платника. Наявність загального припису обов'язковості сплати податків та зборів породжує необхідність деталізації заходів врегулювання правового механізму податку, на підставі якого від платника треба вимагати його виконання. Але лише конституційна норма не може гарантувати його виконання. Саме припис обов'язковості цілісної конструкції побудови правового механізму податку гарантує об'єктивні підстави та можливість виконання податкового обов'язку. Більш того, він певним чином захищає платника в тому випадку, коли податок або збір запроваджено з порушенням цілісної конструкції його механізму. Визначення в законі платника, об'єкта, ставки, бази що робить загальний припис предметно орієнтованим, який, власне, і породжує податковий обов'язок. Отже, платник податків має право не платити податок чи збір, якщо в ньому не закріплено хоча б один із елементів, що визначено п. 7.1. ст. 7 Податкового кодексу України [8; 9].

Висновок. Дослідивши принципи формування фінансових ресурсів України, на нашу думку, можна зробити такі висновки:

– податок є складним соціальним інститутом, що сполучає у собі різні категорійні явища – економічне, філософське, правове. З аналізу податків та податкової системи можна отримати чітке уявлення про рівень суспільного розвитку держави, її культури, соціальної, економічної, політичної сфер;

– податкова система – це сукупність встановлених у країні податків, зборів та обов'язкових платежів, що є взаємопов'язаними, органічно доповнюють один одного та мають різну цілеспрямованість, а також форми й методи побудови;

– прийняття Податкового кодексу України стало надійним кроком до створення досконалої податкової систем з високим рівнем збирання податків;

– принципи податкового законодавства закріплені в Конституції України та у Податковому кодексі України;

– принцип збалансованості (пропорційності) формування фінансових ресурсів України є законодавчо закріпленим принципом податкового законодавства України і має назву «принцип фіскальної достатності»;

– всі принципи податкового законодавства максимально спрямовані на виконання бюджетних принципів повноти і ефективності. До бюджету включаються всі доходи (в тому числі і податкові) бюджету та акумулюються на бюджетних рахунках. Учасники бюджетного процесу, з урахуванням тенденції податкових надходжень до бюджету, спрямовують свої зусилля на складання бюджету на наступний рік.

Список літератури:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Орлюк О. П. Фінансове право. Академічний курс : підручник / О. П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – С. 808.
3. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50-51. – Ст. 572.
4. Юткина Т. Ю. Налоги и налогообложение : учебник / Т. Ю. Юткина. – [2-е изд.]. – М. : ИНФА-М, 2002. – 576 с.
5. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. – М. : Соцэкгиз, 1935. – 605 с.
6. Ежов Ю. А. Налоговое право : учеб. пособие / Ю. А. Ежов. – М. : Изд.- книготорг. Центр «Маркетинг», 2001. – 172 с.
7. Кучерявенко М. П. Теоретичні проблеми правового регулювання податків та зборів в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право» / М. П. Кучерявенко ; Національна академія імені Я. Мудрого. – Харків, 1997. – 35с.
8. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст. 112.
9. Научно-практический комментарий к Податковому кодексу Украины : в 3 т. / за заг. ред. М. Я. Азарова. – К. : Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010.

Пустовит Ю. Ю. Принципы формирования финансовых ресурсов Украины / Ю. Ю. Пустовит // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). № 2-2. – С. 204-212.

В статье рассмотрены принципы формирования финансовых ресурсов Украины, проанализирована история возникновения принципов налогообложения, которые стали базой для современных принципов. Детально проанализированы конституционные принципы налогообложения и принципы, закрепленные в Налоговом кодексе Украины.

Ключевые слова: принципы, бюджет, доходы бюджета, принципы налогообложения, налоговые и неналоговые поступления.

PRINCIPLES OF FORMATION OF FINANCIAL RESOURCES OF UKRAINE

Pustovit Yu. Yu.

National University of State Tax Service of Ukraine, Irpin, Ukraine

It is considered the concept of «revenues» and the types of revenues in the article. It was drawn particular attention in the study on tax revenue budget. Since taxes are one of the main sources of finance to the budget and taxation principles are the basic ideas, fundamental provisions, legal principles, which constitute the main content of the tax law. Principles of formation of the financial resources of Ukraine were researched in detail, analyzed the history of taxation principles: equity, certainty, convenience, economy, which became the base

with modern principles and «axioms» of tax policy in all countries. It was made the analysis of the constitutional principles of taxation and the principles embodied in the Tax Code of Ukraine, in particular: universality, equality before the law for all taxpayers, to prevent any acts of tax discrimination, the inevitability of occurrence defined by law in case of violation of tax laws, the presumption of legality of the taxpayer. If the rule of law or other legal act ambiguous interpretation of the rights and obligations of the taxpayer, fiscal sufficiency, social justice, economy tax neutrality of taxation, stability, uniformity and convenience of payment, a common approach. It was made such conclusions tax is complex social institute and combines various categorical effects – economic, philosophical, legal. From the analysis of taxes and tax systems may have a clear idea of the level of social development of the country, its culture, social, economic and political spheres, the tax system – a set of established country taxes, duties and obligations compulsory payments that are interconnected connected, supplementing each other and have a different focus, as well as forms and methods of construction, the Tax Code of Ukraine has become a reliable step towards a perfect tax system with a high level of tax collection. The adoption of the Tax Code of Ukraine became safe step towards a perfect tax system with a high level of tax collection. Principles of tax law enshrined in the Constitution of Ukraine and the Tax Code of Ukraine, the principle of balance (proportionality) formation of the financial resources of Ukraine are legislated principle of tax legislation of Ukraine and is called the «principle of fiscal sufficiency», the principles of tax law as much as possible towards the implementation of the budget of the principles of completeness and efficiency. The budget includes all income (including tax) accumulated in the budget and budgetary accounts. In turn, participants of the budget process, taking into account the trend of tax revenue, directed their efforts at budgeting for next year.

Key words: principles, budget, budget revenue, principles of taxation, tax income and non-tax income.